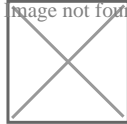

Η υπέρβαση του θανάτου στη μοναχική ζωή (Μέρος 3ο)

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Το φως που εκπέμπεται από τον αληθινό μοναχό αποκαλύπτει. Μοιάζει με την παρουσία του Κυρίου. «Εάν ουν είπωσιν υμίν, ιδού εν τηρημω εστί, μη εξέλθητε, ιδού εν τοις ταμείοις, μη πιστεύσητε ὡσπερ γαρ ἡ αστραπή εξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υιοῦ τοῦ ἀνθρώπου» (Ματθ. 24, 26-27). Δεν λέει ο μοναχός· «κάνετε εκείνο ή το άλλο» ανθρώπινα, δεν προτείνει ένα δικό του σχέδιο, ούτε εκφράζει μιαν άποψη, αλλά προχέει μια παράκληση. Μπροστά του, νοιώθεις απέραντη γαλήνη και σιγουριά. Τα πάντα γεμίζουν από φως. Οι απορίες σου λύνονται άφωνα.. Αγαπάς το Χριστό, τη ζωή. Δεν φοβάσαι τον θάνατο.

Τέτοιοι μοναχοί άγνωστοι, ανώνυμοι, γεμάτοι φως, υπάρχουν. Γνώρισα ένα. Είναι ξεχειλισμένος. Αυτή είναι μία έκφραση που λέει κάπως την αλήθεια γι' αυτόν.

Έχει ένα θησαυρό χαράς ανεκκλάλητης, εν οστρακίνω σκεύει, μικρό, αδύνατο. Και

η χαρά ξεχείλισε, γέμισε το γύρω χώρο. Άπλωσε, ευωδίασε τα πάντα. Το φως λάμπει μέσα από το είναι του. Η αγαλλίαση ξεπερνά την αντοχή του, σπάζει την καρδιά του και ξεσπά σε δάκρυα, σε κραυγές και κινήσεις. Και όταν μιλά και όταν σιωπά. Και όταν κοιμάται και όταν είναι ξύπνιος. Και όταν είναι παρών η όταν απουσιάζει λέει το ίδιο, έχει την ίδια ταυτότητα, χάρη και δύναμη.

Η παρουσία του ή η μνήμη του. Η αίσθηση της γειτνιασέως του ή η ύπαρξη του μόνη αναδίδει, εκ-πέμπει κάτι άλλο, άκτιστο, ήρεμο, διαπεραστικό. Αυτό ανακαινίζει τον άνθρωπο. Καταπραΰνει τα νεύρα του. Σβήνει το θυμό του. Φωτίζει το νου του. Φτερώνει τις ελπίδες του. Παρασκευάζει εις πόλεμον, που φέρνει γαλήνη και ειρήνη παντί τω λαώ. Έδώ κάτι γεννιέται διαρκώς που είναι προαιώνιο και ακίνητο. Κάτι εκπορεύεται που είναι αστείρευτο και ατεμάχιστο.

Στο κάθε μέρος, στο κάθε κομμάτι, υπάρχει το μυστήριο του όλου, και το όλο είναι ακατάπαυστα κάτι άλλο, νέο, καινούργιο, πρωτάκουστο και πρωτόβλεπτο. Σ' όλους λέει το ίδιο, και καθένας παίρνει αυτό που ζητά, αυτό που έχει ανάγκη. Δεν είναι αυτό που λέει, που έχει σημασία αλλά το πνεύμα που αναδύεται, δίδεται μ' αυτό που λέει.

Το πνεύμα σπρώχνει, κινεί την καρδιά του και τη γλώσσα του. Το πνεύμα στρώνει τη φράση του και εικονογραφεί τις ψηφίδες των λέξεών του.

Είναι όργανο, λύρα του Πνεύματος, που δονείται σύγκορμα από τι επίπνοιές του. Γι' αυτό και η μελωδία που βγαίνει από το όργανο αυτό, σαγηνεύει και φέρνει σε ξένη χώρα. Βαθύτατα ανθρώπινη: Έξανθρωπίζει τον άνθρωπο. Όλα τα προβλήματα λύνονται απ' αυτόν ενιαίως.

Αυτός κέρδισε τον παράδεισο με το αίμα του. Έκαμε τον εαυτό του κουρέλι, τον έσκισε, τον έδωσε, τον μοίρασε σ' όλους.

Τώρα κινείται άνετα μέσα σ' όλα, διαφορετικά απ' ότι κινείται ένας οποιοσδήποτε άλλος. Παντού βρίσκει σπίτι δικό του, γιατί πάντοτε έκαψε την καλύβη του από αγάπη για τον άλλο. Παντού, όπου πατήσει, βρίσκει σταθερό βράχο γιατί χαμήλωσε και έβαλε τον άλλο να περάση από πάνω του. Πάντα στρώνει η φράση του και βρίσκει την εικόνα που θέλει στο λόγο του, γιατί δεν περιγέλασε κανένα, δεν πλήγωσε άνθρωπο, δεν έθιξε κτίσμα κανένα. Μαλάκωσε την πληγή και τον πόνο του κόσμου όλου.

Είναι έτσι σπασμένη η φωνή του, κομμένη η ανάσα του, τρεμάμενα τα χέρια του, τρικλίζοντα τα πόδια του. Και στέκει γερά. Πατά αμετακίνητα. Βαδίζει ανεμπόδιστα. Βλέπει, προχωρεί, αγαπά. Είναι ελεύθερος. Είναι άνθρωπος του μέλλοντος αιώνος, γι' αυτό και ο μόνος που μιλά σωστά για τούτο τον αιώνα.

Απαρατήρητος από τους «δοκούντας στύλους είναι», και είναι αυτός που παρατηρεί τους πάντας και τα πάντα.

Αυτός είναι μια λιακάδα, μια κατάπαυση, μια ευφορία αγνότητας. Πλησμονή γονίμου παρθενίας. Όλο του το σώμα γελά σεβάσμια έσωθεν. Εκπέμπει φως και γλυκασμό. Είναι μια εαρινή μέρα με αεράκι πολύ, δροσερό, ανάλαφρο, πεντακάθαρο, φορτωμένο με αρώματα ζωοπάροχα και μύρα φερμένα από τις ανθισμένες κοιλάδες της καρδιάς του και τις κλιτείς των αγίων και φωτεινών διαλογισμών του.

Κοντά του καθαίρεσαι, ενδύεσαι τη χάρη κατά χάρη. Αυτός ο άνθρωπος είναι μια εικόνα της Θεολογίας, της αγιότητας, η αποκάλυψη της ενώσεως των δύο εν Χριστώ φύσεων.

Αυτουνού το σώμα τρέφεται, συντηρείται σε τούτη τη ζωή από πνευματικές εμπειρίες. Τρέφει το σώμα, του γεμίζει την καρδιά του, συγκρατεί τα οστά του το ουράνιο μάννα...

Γνωρίζει το Θεό, όπως λέει η Θεία Λειτουργία, φοβερό και φιλόανθρωπο. Είναι αδύνατος, αραχνούφαντος και είναι πανίσχυρος. Δέχεται κύματα χάριτος που ξεπερνούν την αντοχή του. Δεν αντέχει το οστράκινο σκεύος του. Ξεχειλίζει, πυρακτούται. Γίνεται φως απρόσιτο το παν μέσα του και γύρω του.

Είναι ωκεανός φωτός όπου μπορείς να κολυμπάς ισόβια, όπου κολυμπά και σώζεται η κτίση και η ιστορία όλη.

Το πνεύμα το άκτιστο που σκηνώνει στα σπλάχνα του ουσιού τα πάντα γύρω και μέσα του. Είναι απτό, υπαρκτό πιο πολύ από το τοπίο που μας περιβάλλει. Και το σώμα του είναι διάφανο, γεμάτο. φως.

Αυτός είναι φυσικός και άγιος. Είναι τέλειος άνθρωπος και θεός κατά χάριν.

Δεν κάνει τίποτε ψεύτικα. Δεν ποιεί, μόνο γεννά, εκπορεύει Δεν λέει, μόνο πράττει. Δεν σχολιάζει, μόνο αγαπά.

Οι σκέψεις του είναι δράση. Τα λόγια του δημιουργία. Η άπου σία του πληροί τα πάντα (κατά χάριν). Η παρουσία του ανοίγει χώρο για όλους (κατά χάριν). Έχει μια άλλη αντίληψη της ζωής, του κόσμου, των αποστάσεων.

Δεν υπάρχει στον κόσμο και ταυτόχρονα ανακεφαλαιώνει, οργανώνει και συγκροτεί αυτόν («Ταις ευχαίς σου εστήριξας την οικουμένην»).

Βγήκε έξω της παρεμβολής. Αν προσπαθήσης να τον χτυπήσης, τα βέλη σου δεν τον βρίσκουν. Είναι ανύπαρκτος γι' αυτά. Αν τον ζητήσης, όπου και να 'σαι,-τον

έχεις δίπλα σου. Ζη μόνο για σένα.

Αναδύεται η μορφή του, η ζωή του, η γλώσσα του, η κοσμοαντίληψη του ανά πάσα στιγμή. Με το να δύη η ζωή του, να χάνεται το σώμα του, να φεύγει, να αποπνευματοποιείται η ύπαρξή του, να αραχνοϋφαντουργείται και να καταξιώνεται η σάρκα του.

«Μετέλαβον της εικόνας και ουκ εφύλαξα· μεταλαμβάνει (ο Κύριος) της εμής σαρκός, ίνα και την εικόνα σώση και την σάρκα αθανατίση» (P.G. 36, 325 C).

Μπροστά σ' αυτόν καταλαβαίνεις τη Θεολογία του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά. Από την απρόσιτη σε σένα ουσία της αγιότητας του νοιώθεις να προχέεται και να προίεται άκοπα και αστείρευτα μια ανερμήνευτη χάρη που φτάνει μέχρι σε σένα, την ψυχή και το σώμα σου σα φως ζωογόνο.

Και όπως ο ήλιος δίδει δυνατότητα ζωής σ' όλη την δημιουργία, έτσι το φως αυτό του μοναχού δίδει δυνατότητες να άνθιση η ζωή σε κάθε άνθρωπο.

Δεν περιορίζει. Δεν στρατεύει επί μέρους. Δεν κλείνει. Δεν διοργανώνει ανθρώπινα. Βοηθεί τον καθένα να βρη τον εαυτό του. Βοηθεί τον καθένα να αγαπήση τη ζωή του, οδηγώντας τον μέσα στο φως το ανέσπερο.

Όλοι εξομολογούνται σ' αυτόν. Και αυτός εξομολογείται σε όλους. Κανείς δεν διστάζει να του πη το κάθε τι απόκρυφο της ζωής του. Αντίθετα ανοίγει την καρδιά του με εμπιστοσύνη μπροστά σ' αυτόν όπως το λουλούδι ανοίγει τα πέταλά του μπροστά στον ήλιο. Και αυτός κανένα δεν φοβάται μήπως μάθη τα κεκρυμμένα του βίου του. Αντίθετα συχνά βάζει ένα παραπέτασμα σιωπής μεταξύ του είναι του, του κοχλάζοντος και πάμφωτου, και των ασθενικών αισθήσεων του επισκέπτου του, μήπως συν τη οράσει χάσει ο επισκέπτης και το φως του. Αφήνει έτσι απαλά και αθόρυβα ένα φάος να μαλακώση, να φωτίση, να παρηγορήση και να χαροποιήση τον άνθρωπο, τον αδελφό του, τον «κατ' εικόνα» Θεού.

Δεν σε τρομάζει με τα ασκητικά του κατορθώματα αλλά σε γαληνεύει, με τη μετάγγιση της αγάπης του Θεού μέσα στην οποία αυτός ζη νύχτα και μέρα.

Και στη συζήτηση που κάνετε μαζί, είναι ευγενής και προσεκτικός. Ξέρει, βλέπει, αγαπά. Διακρίνει που καταλήγουν τα, πράγματα. Και έτσι μέσα σ' αυτό το κλίμα του συνόλου της. αλήθειας (για τη ζωή και τον άνθρωπο) δρα.

Είναι. ένας χειρουργός. Ξεσκεπάζει μια - μια τις δυσκολίες σου μέσα, σ' ένα κλίμα φυσικότητας. Δεν πονάς στην εγχείρηση -που σου γίνεται. Άλλος πόνεσε για σένα πριν, ο Κύριος Ιησούς. Και βρίσκεσαι τώρα μέσα στο χώρο της αναπαύσεως που έφερε ο πόνος του. «Ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού χαρά εν όλω τω κόσμω».

Σ' αφήνει να το δης, να το χωνέψης. Σε ρωτά κάθε φορά πως νοιώθεις κατά την πορεία της επαφής σας.

Βλέπεις ότι μόνο σε βοηθεί διακριτικά. Δεν επεμβαίνει βάνουσα. Δεν επιβάλλεται μαγικά. Σου αποκαλύπτει την κατά φύσιν. λειτουργία του είναι σου. Σ' αφήνει ελεύθερο. Και είσαι δέσμιος της αλήθειας, της ελευθερίας, της μιας πραγματικότητας ως έχει.. Και φεύγεις παρηγορημένος, ξεσκοτισμένος, αναπαυμένος, δυναμωμένος. Και φεύγεις και πας στη δουλειά σου, πας όπου θέλεις, :και όμως μένεις για πάντα εδώ. Εδώ σε φέρνει η μια εμπειρία της ζωής σου, που κάνει αυτό τον τόπο για σένα βουνό Χωρείβ που μπορεί να ονομαστή: «Ο Κύριος είδε... Ο Κύριος ώφθη». Ένας ομφάλιος λώρος ελπίδος δένει το είναι σου το πνευματικό με τούτο τον τόπο, τη στιγμή, το πρόσωπο, την εμπειρία. Και αυτός ο λώρος μητρικά τρέφει, ζωογονεί και μορφώνει μέσα στη μήτρα της Εκκλησίας το πνευματικό νεογνό, τον καινόν άνθρωπο που κυοφορείται και γεννάται διά Πνεύματος Αγίου.

Μπροστά σ' αυτόν νοιώθεις ότι ζουν αληθινά οι παληοί Άγιοι, όπως και τούτος είναι παληός και νεκρός για τον κόσμο και ζη μ' άλλο τρόπο, εν Πνεύματι Αγίω, μαζί μας. Δείχνει έτσι ότι κι' αυτός δεν πρόκειται ποτέ να μας εγκατάλειψη. Μπροστά του νοιώθεις να βρίσκεσαι εν τη εσχάτη ημέρα. Κρίνεσαι.

Σε κρίνει η αγάπη του, που δεν την αξίζεις. Η οξυδέρκεια, το καθαρό του βλέμμα που δεν σε κατακρίνει. Καταλαβαίνεις πως θα γίνη η κρίση του Θεού. Νοιώθεις πως ερμηνεύεται η αθανασία της ψυχής χριστιανικά. Πως θα είναι τα αναστημένα σώματα. Τα παρόντα και τα μέλλοντα εξηγούνται, όχι με διαλογισμούς, αλλά δι' επιφανείας, φανερώσεως ζωής.

Βρίσκεσαι μπροστά σε μια Θεοφάνεια, σε μια αληθινή ανθρωποφάνεια.

Μια άλλη διάσταση εσχατολογική παίρνει η ζωή σου. Και Ανθρώπινη ζεστασιά και ελπίδα γεμίζουν τα έσχατα.

Των παληών Αγίων η παρουσία είναι αισθητή. Και των νέων η χάρη ξεπερνά την ιστορία και μας οδηγεί από σήμερα στην αιωνιότητα. Είτε ζουν είτε πεθαίνουν,. μαρτυρούν τη δύναμη της Αναστάσεως. Φανερώνουν το μεγαλείο του ανθρώπου, το άδυτο φως της Βασιλείας για την οποία πλαστήκαμε. Μας δείχνουν ότι δεν υπάρχει διαφορά παληού και καινούργιου μέσα στην Εκκλησία, το σώμα του

αναστημένου Χριστού, που «καινά ποιεί! τα πάντα».

Ένας νέος μοναχός έγραφε για ένα παληό Αββά:

«Διαβάζω τον Αββά Ισαάκ το Σύρο. Βρίσκω κάτι αληθινό, ηρωικό, πνευματικό. Κάτι που ξεπερνά το χώρο και το χρόνο. Νοιώθω να είναι μια φωνή που αντήχησε πρώτη φορά μέσα στ' άγνωστα και κεκλεισμένα έγκατά μου. Αν και τόσο μακριά χρονικά και τοπικά από μένα, όμως ήλθε μέσα στο σπίτι της ψυχής μου. Σε μια ώρα ήσυχη μου μίλησε. Κάθησε μαζί μου. Αν και τόσα άλλα έχω διαβάσει, αν και τόσοι άλλοι πέρασαν από> κοντά μου (ή ακόμη σήμερα ζουν δίπλα μου), όμως κανείς δεν ήταν τόσο διακριτικός. Όμως σε κανένα δεν άνοιξα τόσο βαθύ» δωμάτιο του σπιτιού μου. Ή να το πω καλύτερα· κανείς δεν μου έδειξε αδελφικά, φιλικά ότι μέσα μου -μέσα στην ανθρώπινη, φύση- υπήρχε και τούτη η πόρτα. Η πόρτα που ανοίγει σε χώρο ανοιχτό, απέραντο. Και κανείς δεν μου είπε το ανέκφραστο και ανυποψίαστο, ότι ο κόσμος όλος αυτός ανήκει στον άνθρωπο.

Πρώτη φορά νοιώθω μια άγια υπερηφάνεια, ένα θαυμασμό για την ανθρώπινη (ή καλύτερα τη θεανθρώπινη) φύση. Αυτό μου το χάρισε σαν ευλογία θεία η παρουσία ενός Αγίου, ενός κεχωρισμένου από τον κόσμο και τη σύγχυση της αμαρτίας.

Αυτός ανήκει στην ανθρώπινη φύση. Χαίρομαι γι' αυτό. Απολαμβάνω την ευεργεσία της ευλογίας του. Όντας της αυτής φύσεως μου μεταγγίζει οντολογικά το ζωηφόρο αίμα της Ελευθερίας του. Μου αποκαλύπτει τον αληθινό άνθρωπο. Μου λέει με την παρουσία του, και το νοιώθω, ότι είμαστε μαζί. Δεν είναι κάτι ξένο από τον εαυτό μου. Είναι αυτός ο πιο αληθινός εαυτός μου. Είναι της φύσεως της ανθρώπινης καθαρός ανθός».

Μπορούμε τώρα να τελειώσωμε ενθουμούμενοι τον παρήγορο λόγο του Προφήτη :

«Τάδε λέγει Κύριος. Μακάριος ος έχει εν Σιών σπέρμα και οικείους εν Ιερουσαλήμ» (Ησαΐου ΛΑ, 9).

Και μεις όλοι μπορούμε να πούμε ότι είμαστε μακάριοι γιατί έχομε στη Σιών της Όρθοδοξίας (το Άγιον Όρος) το σπέρμα των αγίων ασκητών. Και στην Άνω Ιερουσαλήμ έχομε τόσους οικείους. Αυτοί ζουν για μας και αποτελούν το φως και την ελπίδα για την παρούσα και τημέλλουσα ζωή μας.

Πηγή: αρχιμ. Βασιλείου· Καθηγουμένου της Ιεράς Μονής Σταυρονικήτα (σημείωσις δική μας: νυν Προηγουμένου Βασιλείου Ιεράς Μονής Ιβήρων), Περιοδικόν «Ο Όσιος Γρηγόριος», § Η υπέρβαση του θανάτου στην μοναχική ζωή, περίοδος β΄, Τεύχος 1ο, σελ. 18-26ζ, Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, Άγιον Όρος 1976.